

Tribuna Socialistă

ABONAMENTUL: Pe an 40 cor. Pe jum. an 20 cor. Pe un sfert de an 10 cor. Pe o lună 3-50 cor. Abonamentul la mai multe exemplare pe an 32 cor. PENTRU STREINĂTATE: Pe an 50 cor. (10 Dolari).

Organul Partidului Socialist din Ardeal, Banat și Ținuturile Ungurene.

Apare de două ori pe săptămână: Joi și Duminică.

Orice scrisori și bani sunt a se trimite pe adresa: TRIBUNA SOCIALISTĂ, Sibiu, Strada Rosenanger Nr. 14. — Tot aici se primesc și reclame cu prețuri moderate. — Manuscrisele nu se înapoiază.

Guvern de generali.

Criza politică s'a deslegat. Țara românească are azi un nou guvern, care o cărmuiește și care o reprezintă în afară, la Conferința păcii. Generalul Văitoianu și încă câțiva generali, au preluat ei conducerea țării. Faptul acesta în sine, face să ne oprim asupra lui.

Cenzurat.

Cenzurat.

Situația politică.

Alcătuirea noului guvern.

Încercarea d-lui Manolescu-Râmniceanu de a forma noul guvern, întâmpinând greutăți de neînvinș, a dat greș. Cauza acestei neizbutiri a fost înainte de toate faptul că bărbații politici din Ardeal nu voiau la nici un caz să ia parte în acest guvern, care s'ar fi alcătuit numai din oameni de a doua mână și ar fi urmat întru toate politica fostului guvern Brătianu. Ardeleanii spuneau că voiesc un guvern cu deplină autoritate și vază atât în afară cât și în lăuntru, de aceea nu puteau să sprijinească încercarea d-lui Râmniceanu de a forma un guvern de funcționari, din oameni necunoscuți și fără vreo autoritate în străinătate.

Cum însă criza politică, care dură de atâta timp, trebuia deslegată cumva, s'a luat hotărârea a se alcătui un guvern de militari, sub prezidenția fostului ministru de războiu, generalul Văitoianu. În acest minister au intrat apoi și reprezentanții Ardealului, ai Basarabiei și Bucovinei, ca miniștri fără portofoliu, precum au fost și în guvernul lui Brătianu.

Noul guvern s'a alcătuit în modul următor:

D-l General Văitoianu, președinte al consiliului și ministru de interne.

D-l Mișu, ministrul României la Londra, ministru de externe.

D-l General I. Popovici, comandantul trupelor din Basarabia, ministru de domenii.

D-l General Popescu, ministru de industrie și comerț.

D-l General Mihail, ministru al lucrărilor publice.

D-l General Lupescu, ministru al cultelor și instrucțiunii publice.

D-l Miculescu, consilier la înalta Curte de Casație, ministru de justiție.

D-l General Rășcanu, ministru de războiu.

D-nii Vaida Voevod, Ștefan Pop, Vasile Goldiș, Nistor, Incuțel și Ciugureanu, reprezentând Ardealul, Bucovina și Basarabia, miniștri fără portofoliu.

Până la numirea unui titular, portofoliul ministerului de finanțe va rămâne

deocamdată ministerul industriei și comerțului.

Ce spune „Viitorul” despre misiunea noului guvern.

„Viitorul”, organul partidului liberal, al d-lui Brătianu, vorbind despre chemarea noului guvern alcătuit, spune:

„Prezența în acest guvern a atâtor generali cari și-au făcut cu vitejie datoria către Patrie, conducând armatele la biruință, este prin chiar acest fapt o indicație că nu va lăsa să se știrbească cu nimic din interesele, din drepturile și din demnitățile noastre naționale. Alături de generali, fac parte din guvern reprezentanții Ardealului, Bucovinei și Basarabiei, a căror prezență este indicațiunea aceleiași garanții că politica de mâine a României va fi politica rezistenței preconizată de ieri.”

Va să zică noul guvern va urma politica de rezistență față de Conferința de pace, începută de d-l Brătianu, neiscăbind tratatul de pace cu Austria.

Noul guvern și amânarea alegerilor.

Se anunță din București ca noul guvern Văitoianu va fixa zilele acestea data definitivă a alegerilor, cari ar urma să se fie cam peste o lună.

Totodată starea de asediu va fi ridicată în parte, îngăduindu-se întrunirile publice și propaganța în vederea alegerilor.

Cenzura preventivă de azi va fi desființată, înlocuindu-se cu una represivă. Adece zările nu vor mai fi cenzurate înainte de a se tipări, ci după apariția lor, ele vor putea fi confiscate și trase la răspundere.

Banca agrară din Ardeal.

Monitorul Oficial Nr. 125 din 21 Septembrie c. publică decretul-lege pentru înființarea Băncii agrare în Ardeal.

Institutul acesta s'a creat pentru îndeplinirea lucrărilor bănești împreună cu ducerea la îndeplinire a reformei agrare în Transilvania, Banat și Ținuturile ungurene.

Banca se înființează cu un capital de 50 milioane Lei, care se va aduna prin subscripțiune publică. Partea de capital ce ar rămâne cumva nesumată, o va prelua Statul.

Statul va beneficia anual de 10 la sută din profitul curat al Băncii.

Tovarăși! Votul universal n'are nici o însemnătate, dacă poporul chemat la votare nu va fi luminat îndeajuns și nu va ști ce are de făcut. De aceea partidul socialist are datoria de-a propaga ideile sale în sânul poporului și de a-i arăta calea adevărată. Propaganda se face însă cu cheltueli grozave. Partidul socialist nu poate cere acoperirea acestor cheltueli decât numai dela membrii săi. De aceea să nu fie nimeni, care să nu dea salariul său pe o oră pentru Fondul electoral al Partidului socialist! Muncitori, tovarăși, faceți-vă datoria!

Starea industriei din țară.

Desorganizare pe toată linia. — Nepriceperea și nepăsarea autorităților.

Simțim cu toții povara grozavă a scumpetei ce bântuie azi. Toate lucrurile necesare a vieții, toate mărfurile industriale au ajuns la un preț atât de oribil, încât omul sărac, muncitorul și funcționarul ce trăiește din plată fixă, abia mai poate trăi de pe o zi pe alta, umblând mai mult flămând decât sătul, purtând cele din urmă zdrențe de haine ce le mai are din timpurile bune, ieșindu-i piciorul prin ghețele ponosite, căci nici prin gând nu-i poate trece să-și cumpere azi altele noi.

Cauzele acestei stări deplorabile sunt îndeobște cunoscute. Războiul de cinci ani a nimicit totul, e lipsă de alimente, e lipsă de articole industriale, căci ani îndelungați s'a tot prădat și nimic nu s'a produs, iar cecece se mai găsește, a ajuns în mâinile speculanților, cari ascunzând orice mărfuri, le scumpesc și astfel își fac averi cu nemiluita.

Tot asemenea se știe și aceea, că adevăratul leac contra scumpetei e reorganizarea industriei din țară, punerea în lucrare a tuturor fabricelor și a tuturor brațelor de muncă, căci numai astfel se vor putea suplini lipsurile ce există. Statul, adică guvernul, care cunoaște stările, care știe ce urmări grozave are mizeria și scumpetea, ar trebui să lucreze din toate puterile spre a reface industria din țară, spre a-i procura materialele de lipsă și spre a o reduce la starea normală, dându-i puțința de-a lucra și a produce toate lucrurile necesare populației din țară.

Păcat însă că guvernul provizor al nostru, Consiliul Dirigent de toate se îngrijește, cu toate se ocupă, însă nimic nu face pentru reorganizarea industriei din țară, lăsând toate de capul lor. Atunci când avem cea mai arzătoare lipsă de toate guvernul lasă fabricile în nelucrare și zeci de mii de lucrători industriali fără de lucru. Singurul lucru ce-l fac organele noastre de stat, e importul de mărfuri gata din străinătate. Ni-se aduc postavuri, ni-se aduc ghețe, uniforme și arme, însă nimeni nu se îngrijește ca fabricile ce le a em să capete cărbuni, să capete cox și alte materii le ab out de lipsă pentru punerea în lucrare a acestora.

La Hunedoara uzinele de fier ale statului nu mai lucrează de pe astăiarnă și peste 1500 de lucrători trăiesc acolo din ajutorul ce statul li-l dă ca să nu moară de foame. La Călan, la Cudjir fabricile de fier deasemenea au încetat de a mai lucra, lipsindu-le cărbunii și coxul. Aceeaș e situația în Reșița, unde iarăși zeci de mii de muncitori sunt amenințați a înceta de a mai lucra, lipsindu-le cărbunii.

În tot teritoriul administrat de Consiliul Dirigent avem numai o singură fabrică de hârtie, la Petrișfalău. Aceasta chiar de-ar lucra într'una, nu-i în stare a produce cantitatea de hârtie pentru toate gazetele, cărțile (de școală) ce se tipăresc și pentru trebuințele diferitelor oficii. Cu toată criza aceasta de hârtie însă, care periclitează însăși cultura, — fabrica aceasta n'are cărbuni și din ca-za lipsei de cărbuni nu lucrează și nu produce nimic.

Fabricile de piele lucrează abia cu a treia parte din numărul lucrătorilor ce-l aveau mai înainte, iarăși din cauza că lipsesc diferite materiale de argăsit, de vopsit și altele, cari se găsește numai în străinătate.

Fabricile de textil n'au lână, n'au vopsea, n'au cărbuni — și din cauza aceasta produce abia a patra parte din materialul ce-l produceau altădată.

Minele de cărbuni, de fier, de aur stagnază din aceeași cauză a lipsei de materiale tehnice, cari de demult se aduceau din Germania și din alte părți, și fără de cari nu se poate lucra.

Toate acestea contribuie în primul rând la scumpetea ce ne apasă, însă nimeni nu se îngrijește de remedierea lor. Autoritățile noastre, Consiliul Dirigent însuși privește cu o nepăsare culpabilă spre desorganizarea ce domnește azi în industria din părțile noastre. Acei cari ar trebui să apuce lucrul din vreo parte, stau nedumeriți, neștiindu-și chemarea și n'loc de a ajuta ceva, mai pun chiar și piedeci, îngreunând situația și mai mult. Toată înțelepciunea și toată priceperea acelor cari ne cărmuiesc azi se rezumă în două cuvinte: *naționalizarea industriei*. Asta voiesc ei s'o facă, însă nu fac nici măcar atât. Nu fac nimic și în felul acesta duc industria, duc țara însăși la bancrot.

Un adevăr.

Valoarea programelor.

Azi toate partidele sunt democratice, azi chiar și strigoi au devenit progresiști și nimeni nu e care să nu se prezinte ca cel mai adevărat prieten al poporului.

Nu-i mirare. Suntem doar în fața a-legerilor, iar votul este universal. Toți sețoșii după deputăție, toți huliganii și capetele goale, toți ticăloșii și cheflii ar dori să câștige încrederea poporului. Cel mai bun mijloc pentru aceasta s'a dovedit totdeauna amăgirea poporului cu vorbe frumoase, sunătoare, cari se uită însă îndată după ce scopul a fost ajuns și norodul a fost tras pe sfoară.

De aceea e un adevăr că „orice program oricând, și mai ales astăzi când toată lumea nu răsuflă decât naționalism și democrație, are valoarea celor cari garantează pentru dânsul” — după cum spune d-l N. Iorga. Să nu se piardă din vedere acest adevăr și mai cu seamă azi, în fața alegerilor poporul ar trebui să cântărească bine valoarea celor ce prezintă programul.

Pacea cu Bulgaria.

Condiții „prea aspre”.

Tratatul de pace cu Bulgaria a fost în mână deja delegației bulgare la Paris, care a primit un termen de 25 de zile, spre a-l studia și spre a-și însuși obiectivele față de el. Șeful delegației bulgare, Teodoroff și cea mai mare parte a delegației au părăsit Parisul Sâmbătă mergând la Sofia pentru a supune guvernului condițiile de pace primite Vineri.

Înainte de plecarea d-l Teodoroff a declarat că clauzele tratatului sunt prea aspre. Tratatul prevede reducerea armatei la 20 mii oameni și Bulgaria nu va putea dispune de mai mult de 30 mii puști.

Despăgubirile de plătit, impuse Bulgariei sunt de două și jumătate miliarde franci aur în plăți semestriale, începând dela 1 Iulie 1920, datoria totală va trebui să fie stinsă la 1 Ianuarie 1957.

Tratatul mai prescrie restituirea către statele cotoprite a tuturor pieselor de arhive și muze.

Bulgaria se mai angajează să libereze României și statului sârbo-croato sloven un număr oarecare de capete de vite. Ea trebuie să libereze deasemenea statului sârbo-croato-sloven, într-o perioadă de cinci ani, 50.000 tone de cărbuni în fiecare an.

Bulgaria va trebui să desființeze toate măsurile excepționale de războiu privitoare la proprietatea supușilor aliați, pe când măsurile asemănătoare puse în vigoare de puterile aliate păstrează un caracter neschimbat.

Politica Angliei.

Un pas hotărît spre stânga.

Am amintit în numărul trecut despre declarația primului ministru englez Lloyd George, care spune că Rusia trebuie evacuată de trupele Ententei și lăsată în grija revoluționarilor ruși, cari singuri să-și aranjeze afacerile lor cum vor crede ei mai bine. Acum vine știrea, că retragerea trupelor britanice din Rusia a și început deja și se face „în ordinea perfectă”.

Hotărârea aceasta a guvernului englez de a-și retrage trupele din Rusia, e de-o însemnătate atât de mare, încât trebuie să revenim asupra ei. Ea arată că în politica Angliei s'a produs o schimbare de front, o pășire vădită spre stânga, spre punctul de vedere al partidului socialist. Lucrul acesta e de-o însemnătate cu mult mai mare chiar și decât faptul că de-acum Rusia lui Lenin se scapă de un dușman destul de puternic, care-o amenință dela nord, având astfel puțința de a se apăra cu mai multă ușurință față de atacurile lui Kolceag, ale lui Denkin și altor reacționari, cari ar dori să refacă Rusia veche, Rusia țaristă.

Anglia a fost totdeauna țara care știa să preîntâmpine revoluțiile, care știa printr-o politică înțeleaptă să ție pas cu dezvoltarea firească a societății, cu evoluția. Pare că acelaș lucru se întâmplă și azi în țara lui Lloyd George. Tot mai multe știri anunțau în timpul din urmă că masele muncitoare engleze și au schimbat ținuta lor îndată, pacinică, și pretindeau o schimbare radicală a politicii engleze. Pretindeau în primul rând retragerea trupelor englezești din Rusia și socializarea minelor. Ca o reoagindire a schimbării cugetării poporului englez pare a servi și rezultatul ultimelor alegeri parțiale, la cari din 7 cazuri, partidul muncitoresc a ieșit biruitor în cinci. E foarte probabil, deci că schimbarea ținutei guvernului englez, se datorește în primul rând faptului că Anglia se află azi în fața unei noi prefaceri, iar Lloyd George, înțelegând spiritul timpului, — conform tradiției politice englezești — voiesc ca această prefacere, în Anglia, să se facă cu mijloace pacinice și fără a primejdui prea mult interesele clasei stăpânitoare de azi.

Oricum, hotărârea guvernului englez își are însemnătatea sa istorică, care merită a fi relevată.

O nouă declarație a prim-ministrului englez.

Ultimul discurs a lui Lloyd George e un program politic și social în toată puterea cuvântului și un învățământ sau o palmă aplicată pe obrajii șefilor de guvern din statele întârziate în politica lor de astădată.

Iată de pildă, ce spune Lloyd George, asupra militarismului:

„Sunt oameni, cari nu-și dau seama că lumea întreagă se prefăce în jurul lor. E zadarnic azi să mai vorbim de lumea veche. Prefaceri enorme s'au împlinit; dar altele, și mai mari, vor urma de aci înainte. Am credința că în curând vor dispărea, nu numai în Germania, dar pretutindeni, armatele și armamentele, căci altfel ar însemna, că milioanele de oameni au murit înadar”.

Și iată ce spune acelaș prim-ministru al celei mai formidabile puteri capitaliste, asupra problemelor sociale impuse vremii noastre:

„Voiu lupta din răsputeri până ce voiu putea să suprim rispa izvoarelor naționale de bogăție și până ce vom face din Marea Britanie o Mare Britanie cu adevărat liberă, în care nu va mai fi loc pentru mizerie, pentru sărăcie, pentru exploatare și pentru tirania unei părți a comunității sociale, asupra celeilalte”.

Așa vorbește întâlul cetățean al unei țări, care se bucură de toate libertățile cetățenești, și care nu le consideră totuș îndestuitoare.

Din vorbele lui pot învăța nespuse de mult și alții, dar mai cu seamă „marii” noștri oameni de stat să-și însemne bine vorbele lui Lloyd George.

„Tribuna Socialistă”,

este singura foale care apără interesele muncitorilor și țăranilor. Toți să o aboneze și să o răspândească.

Reforma agrară.

Cum se va împărți pământul.

E știut că reforma agrară, adică legea despre împărțirea pământului a fost votată înaintea a câteva săptămâni de Marele Sfat întrunit la Sibiu, rămânând ca în cel mai scurt timp să se înființeze. Pe noi, socialiștii, legea aceasta nu ne mulțumește și ea nu va mulțumi nici țărănimea, pe seama căreia s'a făcut, dar cu toate acestea ea formează un pas însemnat spre desființarea moșilor mari și spre darea pământului în mâinile celor ce-l muncesc.

Pentru luminarea fiecărui om în privința acestei legi, de mare însemnată, vom cerceta mai jos cari pământuri se vor împărți întregi și ce lucrări vor trebui puse la cale, pentru pregătirea împărțirii.

Cari pământuri se vor împărți întregi și neapărat?

În articolul 2, legea despre împărțirea pământurilor însăși pe larg proprietățile celor ce nu sunt și celor ce nu vor să fie cetățeni ai României. Moșile și averile acestora se vor împărți pe de întreg și neapărat. Se vor împărți țărănilor toate acele pământuri, pe cari guvernul unguresc, prin legea de la 1 Noembrie 1917 le-a trecut în mâinile strănilor. Se știe anume, că guvernul unguresc de atunci n'a ținut seamă de cei plecați în războiu și nici de familiile lor rămase acasă, ci dacă au fost datornici, a scos moșile lor la vânzare. Ba acei guvern a adus chiar o lege, prin care românii erau obligați să cumpere pământ. Toate acele pământuri deci, cari au trecut prin pomenita lege ungurescă pe mâni străine, acum se vor răscumpăra.

Ce pământuri se vor mai împărți apoi?

Se vor putea împărți apoi toate moșile mai mari de 20 iugăre (lanțuri), dacă acele au răsarit din așa zis câștig de războiu. Scutite vor fi de împărțire numai în cazul, dacă au fost moștenite.

Se vor putea împărți, mai departe, și averile bisericicești, lăsându-se pe seama preoților 32, a învățătorilor 16 iugăre, iar pe seama bisericii, câte 5 iugăre.

Se vor putea împărți, după aceea, toate moșile, cari în restimpul dela 1900 până la 1918 au fost date cu arândă vreme de 12 ani, la orașe împărțindu-se întreg pământul ce trece peste 10 iugăre, iar la sate peste 30 iugăre.

Se vor putea împărți, în sfârșit, din toate moșile proprietățile potrivite pentru a fi lucrate, oricine ar fi proprietarul, iar partea ce trece peste 500 iugăre. Dacă, împărțindu-se partea ce trece peste 500 iugăre, ar mai fi oameni lipsiți, cari nu și-au câpătat încă partea lor de pământ, se va putea trece cu împărțirea și sub cele 500 iugăre, până nu vor rămâne decât 200 iugăre. În interesul școlărilor din războiu și spre scopuri industriale, dacă stăpânirea va găsi de cuviință, se va putea urna cu împărțirea chiar până la 50 iugăre. Tot asemenea se va putea face și în locurile unde izlazul lipsește cu desăvârșire, sau nu ajunge să mulțamească neapăratele trebuințe de pășunat, pentru nu marul de vite câte are satul.

Legea se îngrijește, ca în caz de lipsă să fie împărțite și pășunile de munte sau pădurile, așa însă, ca părțile rămase neîmpărțite să poată fi întrebuințate cu folos din partea Statului spre binele obștesc. Astfel de locuri se vor da, însă numai comunelor, obștilor ori cooperativei în proprietate comună și neîmpărțită. Acolo, unde lipsa de pământ arător este atât de mare, încât nu poate fi îndestulată altfel, decât chiar cu stăpânirea unor părți de păduri, se va face și acest lucru, dar numai cu îngăduința stăpânirii.

Așa numitele comisuni județene, despre cari vom vorbi mai la vale, vor ține seamă pretutindena de lipsa de pășune și de pădure a satelor. Aceste comisuni vor putea să hotărască să se ia, unde e lipsă, chiar din izlazurile satelor învecinate, dacă aceste izlazuri prinosesc pe allocura.

Să vedem acum cum se va face împărțirea.

Lucrările pentru pregătirea împărțirii.

Legea poruncește, ca până în 30 de zile scotite dela ziua, în care iese tipărită la „Gazeta Oficială”, va se zică foarte în curând, toți proprietarii, ale căror moșii ajung, în virtutea legii să fie împărțite (ex-propietate), trebuie să facă la judecătoria de ocol, o declarație în scris, în care să știe spui ce adevărat:

- numele proprietății, al comunei, plasei și județului;
- numele proprietarului, starea lui familială și locul unde șade;
- starea de drept a moșiei și povara de pe ea;
- câte proprietăți are, unde, cât de mari și ce are clădit pe ele;
- intinderea întreagă a proprietăților, arătând câtă arătură, fânate, pășuni, grădini, vii, păduri șel. are, precum arătând și partea de moșie, pe care în virtutea legii are dreptul să și-o ție;
- pământul, pe care-l dă la împărțit de bună voie;
- să arate dacă proprietatea este dată în arândă, cui și cum;
- să arate planul moșiei, dacă are;
- să știe spui dacă moșia e mai mare sau nu decât stă scrisă la cărțile fundare, și, că ce procese are pentru avere;
- să știe venitul și darea;
- să arate prețul de cumpărare al moșiei, sau s'o prețuiască.

Primăriile satelor vor avea datoria să ceară dela proprietari, ca cel mult 8 zile scotite dela publicarea legii, să facă declarația aceasta.

După-ce toți proprietarii vor fi făcut declarațiile și le vor fi trimis la judecătoria de ocol, șeful acestei judecătoriai le va trimite pe toate la Comisiunea locală. Din această comisiune vor face parte: judecătorul ocolului, în care este așezată moșia, consilierul agricol (omul de pricepere al stăpânirii) proprietarul moșiei sau împuternicitul său, și doi oameni aleși de săteni.

Judecătorul după ce va asculta și pe săteni și pe proprietari, din a căror moșie se face împărțire, va încerca să facă între ei o învoială potrivită cu legea, atât în ce privește pământul de împărțit, cât și prețul lui.

Dacă sătenii se pot înțelege pe cale pașnică cu proprietarii, rămâne să se mai înțeleagă și ei între ei, iar Comisiunea locală va lua în scris învoiala lor. La rândul ei, comisiunea va măsura numai decât averea fiecăruia și i o va pune în cărțile fundare fără nici o amănare.

Dacă nu s'ar putea înțelege sătenii ei între ei, nicicum, comisiunea locală îi va lega pe toți în tovarășii, rămânând ca ei să muncescă moșia întreagă și toți împreună să tragă foloasele ei.

Despre toate cele ce se vor petrece între proprietari și săteni, fie că se înțelege, fie că nu, comisiunea locală va lua protocol și îl va trimite la comisiunea județeană. Aceasta, la rândul ei va cumpăna toate, în înțelesul ținuturii legii, și va aduce hotărâri. Dacă proprietarii și sătenii n'ar fi mulțumiți nici cu aceste hotărâri, ei pot să facă apel, în privința pământului de împărțit la Consiliul superior din Cluj, iar în privința prețului de cumpărare la Curtea de apel, care se găsește tot la Cluj.

Cine ar dori să știe și mai multe amănunte din lege, să mergă la primărie și să citească legea însăși, spre a se lămurii.

Fondul electoral.

Tovarăși! Deoarece alegerile s'au amânat, iar după cele mai sigure probe starea de asediu se va ridica în curând, vom lua parte la alegeri. Dar a lua numai parte, a pune numai candidați nu e destul. Trebuie să facem cunoscut programul nostru întregului popor muncitor prin graiu și prin scris.

Pentru a deșteptă pe oamenii, pe cari i-au indus în greșală dușmanii noștri trebuie să facem o propagandă întinsă. Iar pentru propagandă ne trebuie oameni și bani. Și cum nu ne putem adresa dușmanilor desrobirei poporului, ne adresăm vouă să contribuiți cu toții la fondul luptei electorale.

O mică parte a muncitorimei și-a făcut datoria subscrind din micile lor venituri câte ceva la fondul electoral. Dar cea mai mare parte a muncitorimei n'a răspuns încă chemării sale. În numărare rânduri am arătat marea însemnată ce o are reușita partidului socialist la alegeri și aceasta atarnă și de puterea noastră materială. Deci subscrieți cu toții cel puțin salariul de pe un ceas la fondul electoral.

Pentru fondul electoral au mai contribuit următorii:

Muncitorii organizați din Vulcan:	
Dela depozitul de materiale	K. 117,—
„ atelierul de mașini	560,—
„ uzină	965,—
Constructorii	230,—
Minerii dela mina de jos	150,—
Dela mina Chorin	925,—
„ mina de sus	1670,—
„ mina de răsărit	1660,—
Total	6277,—
Tovarășii din Zernești	1243.50
Minerii din Roșia-Montană	786,—
Lista tov. Marin Ionescu	40,—
I. Conrad, Sibiu	10,—
Total	K. 8.356.50
Suma din urmă 39.594.55	
Total general 47.951.05	

Cum să se facă plata pentru foile noastre.

Fiindcă poșta nici azi nu umblă regulat, ba în unele locuri nu primește bani, am hotărât ca banii pentru abonamente la „Tribuna Socialistă” să se facă în modul următor:

În fiecare comună abonații să și aleagă un om de încredere pe care să-l însărcineze cu adunarea banilor dela abonați și să-i trimită administrației ziarului nostru prin banca „Albina”. Dacă nu este poștă se duce la oraș la oricare bancă și depune banii așa: „A se trimite „Tribunei Socialistă” prin „Albina” Sibiu” suma cutare.

În comunele unde este un singur abonat acel abonat să facă abonații noi și banii să-i trimită după cum am scris mai sus, dar totodată să scrie prin epistolă „că a trimis atâtea bani pentru cutare abonat vechiu sau nou” ca să le putem trimite gazeta înainte de a primi banii. Toți acești oameni de încredere vor primi o recompensă de 10 la sută pentru osteneala lor, astfel cum vor lucra mai cu folos, așa le va crește venitul lor.

Același lucru îl pot face casierii sindicatelor ori secțiilor de partid, procentele li se va da și li lor. Acolo unde se primesc bani la poștă se poate trimite cu poșta.

Adm. „Trib. Socialistă”.

„Vorbite cu țărani”.

Sub acest titlu „Renașterea Română” publică un articol de Eugen Goga în care vorbește de nemulțumirea țărănilor față de noua administrație română, care nu s'a putut debarasa de obiceiurile vechi tradiționale și cum se folosește de limba maghiară chiar și în citații sau încomprețibile oficiale către țărani. Spune că nu e destul că s'a făcut o reformă agrară și una electorală, ci ne trebuie și o administrație bună și o justiție bună. Apoi arată că administrația numai atunci e bună când se va părăsi cu desăvârșire limbile streine și se va folosi numai limba românească. „Căci altfel va înțelege țăranul că cuvântul stăpânire e tot una cu străin și astfel îl dăm pe mâna agitatorilor de clasă”. Foarte bine, și foarte adevărat. Dar cred domniile dela cărmă și dela foile Consiliului Dirigent că asta este tot răul administrației noastre? Să mă ierte d-l Goga, dar dacă n'a văzut alt rău atunci nici d'a n'a vorbit cu țărani. Ați întrebat d-voastră pe vreun țăran român ce deosebite este între prefect și Alispán și ce deosebire este între főszolgabíró și primpretor, între notar și secretar comună și între jandarmul ungar și jandarmul român? Desigur că nu ați întrebat, că dacă ați fi întrebat v'ar fi surprins răspunsul și ați mai fi adăugat ceva la articolul d-voastre privitor la defectele administrației române.

Eu nu vi le spun pentru că ați zice că sunt dușmanul statului român dacă vi le-aș spune. Cu toate că n'ați avut dreptate. Pentru că acela e dușmanul statului român, care calcă legile abuzând de puterea pe care l'ați dat-o domniile voastre și caută să umilească pe țăran cu insulte corporale. Eu numai atâtea spun că loviturile jandarmului român sunt mult mai usturătoare ca ale jandarmului ungar, — căci acestea ustură și la corp și la inimă.

Ar fi bine să se ia măsuri ca să se înducească și pe terenul acesta administrația, căci altfel suntem silțiți să urmărim pe „agitatorii de clasă”, cari au în programul lor desființarea bătaii.

Nicolae Bălan.

Vă revoltați contra nedreptății? Sprijiniți pe acei cari o biciuesc.

Din necazurile țărănilor.

Un tovarăș din comuna Sarafola, jud. Torontal, ne scrie o scrisoare în care se plânge că poșta îi înmânează foaia foarte neregulat, abia primește la 2-3 săptămâni o foie. Apoi scrie despre prețurile maximale spundând că până erau sub dominația țărănească, oamenii au vândut bucată și găinile cum au putut și marfa de boltă era mai ieftină. Dar de când trăim sub dominația românească (aci cenzura a șters din scrisoare zece rânduri). Apoi se poate citi:

„Dar de ce nu fac ei preț maximal și la negoț. Acolo nu pot, numai pe bietul țăran îl tot necăjesc. Țăranul e bun numai de a munci câmpul și de a apăra țara, dar de viața lui nu se îngrijește nimeni.”

„Apoi scrieți în foie despre alegeri și ziceți că nu știți de veți putea lua parte. Dar la noi popa și învățătorul lucrează din răspuneri pentru alegeri. Au înscris pe toți oamenii în liste și s'au dus la Sănmiclaș și au numit de candidat pe un domn mare. Se zice că este magnat. Aștia cărmuesc acum țara nu știu spre bine ori spre rău.”

„Nu știu dacă vor face vre-o lege bună și pentru noi invalizii de războiu, vom mai câpăta noi ceva ori nu? Vă rog să-mi răspundeți!”

Salutări

Milotin Savu.

Că au înscris oamenii în liste au făcut bine și erau dator să o facă. Iar că lucrează pentru alegeri și asta au dreptul să o facă, pot să și pue de candidat pe cine le place.

Dar că vor face legi bune pentru țărani și pentru invalizii asta-i altă întrebare. Ei nu pot face legi bune pentru poporul muncitor și în special pentru țărani și invalizi, căci ei sunt de credința că toate legile, toate regulile de până acum sunt bune. Tot idealul lor a fost ca în locul domnilor unguri să vie ei, domni români, și cu asta s'a sfârșit. Se înțelege că toate se vor face în limba română și ați scăpat de limba maghiară pe care nu o puteați învăța nici de irică.

Nu sunteți mulțumiți cu atâtea, cine-i de vină? Domni și-au ajuns scopul. Pentru ei a trecut răul. Dacă voți ca să treacă și pentru voi țărani și muncitorii atunci uniți-vă în partidul socialist, care nu este îndestulit cu aceea că în locul domnilor unguri au venit domni români, ci luptă pentru ca legile românești să fie mai bune și mai drepte ca cele ungurești. Partidul socialist luptă pentru ca munca să fie roditoare și bine plătită, oricare ar fi felul ei. Iar safere, rinteșă să fie ameliorate, ba chiar înlăturate.

E adevărat că nu e drept ca voi țărani să fiți silțiți a vinde ieftin și a cumpăra scump. Dar cum puteți voi aștepta dela domni să lucreze în contra lor. Căci lor așa le place să vândă scump și să cumpere ieftin. Voi acum sunteți înscrisi în liste și vi se vor da bilete de votare cu care vă duceți la urnă și veți vota cu cine voțiți, fără să știți cineva, căci votarea este secretă. Puteți vota cu candidatul domnilor sau cu al muncitorilor, cu cine vă trage inima. Numai atâtea trebuie să știți: Domniilor vor face legi bune pentru domni și rele pentru muncitori și țărani. Iar muncitorii vor face legi bune pentru muncitori și țărani și mai puțin plăcute pentru domni. Așa e lupta politică. Dacă votezi cu dușmanii săracilor vei fi prigonit, iar de votezi cu ai tăi vei fi ocrotit.

„Cum îți așterni așa te culci.”

Nu e muncitor organizat acela, care nu abonează „Tribuna Socialistă”!

Către Secțiunile Partidului!

Luând în considerare faptul că data alegerilor s'a amânat, Secțiunile noastre de partid de pretutindeni sunt îndrumate a se folosi de timpul acesta și a face toate pregătirile de lipsă în vederea alegerilor.

Să se alcătuiască pretutindeni comisiile electorale cercuale și comunale, după cum prescrie comunicatul Comitetului executiv al partidului, publicat în nro 42 din Tribuna Socialistă, anunțându-se totodată la centru și candidatul pe care tovarășii din cerc îl doresc.

Îndată ce va apare ordonanța despre suspendarea stării de asediu, tovarășii de pretutindeni să concheme întruniri publice, înștiințând despre aceasta și comitetul executiv, care va trimite oratori în toate părțile.

Secretarul Partidului.

ȘTIRI

Depozitarii noștri și abonații în restanță sunt rugați a și regulă fără întârziere toate conturile. Banii să se trimită pe adresa ziarului „Tribuna Socialistă” în Sibiu, str. Rosenanger 14.

Totodată avizăm depozitarii noștri, că dela 1 Octombrie 1919 ridicăm Nr. exemplarului dela 40 la 50 fileri. (20 la 25 bani).

Unde nu primește poșta bani a se trimite prin oricare bancă la banca „Albina” pentru „Tribuna Socialistă” Sibiu.

Administrația.

Impărțirea datoriilor Ungariei. În vederea lichidării fostului stat ungar, Consiliul Dirigent a luat dispoziții pentru aranjarea chestiunilor financiare cu guvernul din Budapesta, însușind cu această misiune de d-l consilier ministerial și director de finanțe în Arad, Iuliu Arsenovici. D-sa va pleca la Budapesta unde va lua conducerea afacerilor financiare de lichidare, luând totdeodată contact cu ministrul de finanțe unguresc, cu care d-sa are autorizație să încheie stipulații provizorii până la definitivarea lichidării, în numele Consiliului Dirigent. Intre altele d-sa va trata și va încheia stipulații cu guvernul unguresc în chestia anticipațiilor salarilor și a pensiei funcționarilor, pensionarilor, văduvelor și orfanilor, cari rămân supuși unguri, cum și în chestia privitoare la materialele și efectele oficiilor și percepțiilor de sub jurisdicțiunea Consiliului Dirigent și a împărțirii fondurilor țării de sub administrația ministerului de finanțe ungar.

Presă din Bucovina și alegerile. Ziarul „Bucovina” publică cu litere mari în fruntea foii următoarele:

„Alegerile devin o simplă formalitate, ele urmând să aibă loc sub regimul stării de asediu și cenzură, cerem ca în locul unei inute comedi constitutionalne să suspendăm alegerile, iar candidații guvernului să fie numiți deputați prin ordonanță ministerială. E și mai corect și mai logic.”

Acesta este un protest ironic contra alegerilor sub stare de asediu, la care ne alăturăm și noi. Ce zice la asta slugarnica noastră presă din Ardeal?

Desființarea vămii Predeal. Vama dela Predeal a fost desființată. În urma unui ordin primit de autoritățile de acolo, nici cercetarea bagajelor nici controla călătorilor nu se mai face la vechea graniță. Aceste cercetări se vor face la Arad, unde s'a stabilit noua vamă. Mărfurile cari trec dincolo de Arad vor trebui să aibă permise de export, eliberate de ministrul de industrie și comerț din București. În privința controlului călătorilor vor rămâne în putere hotărârile publicate. Se vor desființa și vămiele dela Prut și vama dela Căineni. Vama dela Vărciorova se va muta la Orșova. Pe hotarul româno-sărb s'au înființat următoarele puncte vamale: Orșova, Drancova, Moldova-veche, Baziaș. Pe linia de demarcație: Mircovăț, Clodopia, Moravia.

D-l Take Ionescu despre noul guvern. Un gazetar dela „Izbânda” a întrebat pe d-l Take Ionescu, șeful partidului conservator naționalist, ce crede despre noul guvern? D-l Take Ionescu a răspuns: „E un guvern unde d-l Brătianu e mai stăpân ca înainte. După însuși numele prezidentului consiliului se poate vedea, că e un guvern Brătianu. Scopul acestui guvern nu e chestia externă, ci chestia internă a alegerilor pe cari guvernul de acum va face tot posibilul să le excomenteze în folosul d-lui Brătianu”. Adecă d-l Brătianu a plecat dar tot el guvernează și poate în mod mai nelegiuit ca înainte, că acum va calcă legile în numele altora nu în al său propriu. Fericită țară! . . .

0 mie vagoane de zahăr. Din zahărul comandat de banca Marmoros, a sosit la Sulina un transport de 660 vagoane, care după ce va fi descărcat va fi înmagazinat la Galați de unde se va distribui în țară. Un alt vapor este în drum spre România, care de asemenea aduce 440 vagoane de zahăr. Sperăm că nu va mai fi criză de zahăr. Cantitatea aceasta de zahăr dacă s'ar împărți în mod egal ar ajunge pe fiecare locuitor al României mai o jumătate Kilogram.

Plugurile înlocuite cu tanenri. Fabrica Renault din Anglia a fabricat un nou soi de tanenri, cari se pot folosi de minune în agricultură. Tanenurile au 20 cai putere și se poate ară și seceră foarte bine cu ele. Tot această fabrică a făcut și tanenri mai mici, cari au fost încercate în Savoia, unde s'au urcat pe un munte de 1800 metri într'un ceas și jumătate. Acest munte n'a putut fi trecut cu căruțe cu cai nici în patru ore. Tanenurile sunt foarte ieftine pentru că fabrica voeste să le răspândească în agricultură. Și tunurile ar trebui transformate în instrumente de muncă.

Arestarea șefilor comuniști maghiari. „Debreceni Fügetlen Ujság” anunță, că la Cegléd au fost arestați următorii șefi comuniști: dr. Eugen Landler, fost comisar la interne și comandant al gârziilor roșii. Desideriu B. Kányi, Maurice Erdélyi, Zoltán Rónai, Eugen Varga, George Lukács, Henrik Kálmár neamț Petru Agoston, George Nyisztor, Alexandru Szabados, comisari populari.

Romanizarea universităților din Cluj și din Cernăuți. „Monitorul Oficial” publică decretul legi prin cari universitatea maghiară din Cluj, și universitatea germană din Cernăuți se transformă, dela 1 Octombrie cor. în universități românești.

Candidaturile socialiste din Bucovina. Citim în „Vremea Nouă” că partidul social-democrat bucovinean a candidat în Cernăuți pe trei tovarășii și anume: George Grigorevici, redactor la „Vremea Nouă”; Dr. Iacob Pistiner, redactor la „Vorwärts” și pe Rudolf Galdosch, secretarul partidului și al sindicatelor muncitorești.

Ardera cărților și manifestelor comuniste. Comandantul armatelor maghiare a ordonat adunarea și arderea tuturor cărților, foilor, manifestelor, scrisorilor, poeziilor fotografiilor și filmelor comuniste din toată țara. Se spune că comunismul a făcut numai rău populației. De ce mai trebuie atunci atâtea osteneală ca să ardă actele compromițătoare? Aceasta dă de bănuț că au fost și lucruri bune între ele.

Calătoria d-lui Saint-Aulaire în Ardeal. Ministrul Franței la București, d-l Saint-Aulaire a făcut o calătoria săptămână trecută prin Ardeal. I s'au făcut primiri sărbătorești în toate părțile. D-l Saint-Aulaire e acela, care la timpul său a lucrat mult pentru atragerea României în războiu de partea Ententei și împotriva Puterilor centrale.

Descoperirea unui complot al foștilor jandarmi unguri în Secuime. Ziarele aduc știrea că serviciul de siguranță a dat zilele acestea de frul unui complot, pus la cale de o întreagă organizație de foști jandarmi unguri. Mișcarea a fost descoperită în Secuime, la Odorhei, unde un anumit Reschner Victor, fost căpitan de jandarmi, a organizat o ceață de 80 de foști jandarmi, cari aveau scopul de a lucra pe toate căile pentru refacerea statului ungar. 56 dintre membrii acestei organizații au fost prinși și dați în judecată, la Curtea Marțială.

Activitatea partidului.

Toate comisiile electorale cercuale ale partidului nostru sunt somate ca'n cel mai scurt timp să anunțe la secretariatul partidului, de unde fiecare cerc electoral le va primi împreună cu îndrumările de lipsă.

Liste pentru facerea declarațiilor de candidare se găsesc la secretariatul partidului, de unde fiecare cerc electoral le va primi împreună cu îndrumările de lipsă.

Reorganizarea secțiunei Oraștie.

Tovarășii din Oraștie au ținut Duminecă 28 Sept. o consfătuire intimă la care a luat parte și tov. Albani, delegatul Comitetului Central și au discutat situația actuală a mișcării în legătură cu situația politică. S'a constatat că vechiul comitet nu mai funcționează de un timp îndelungat și mișcarea s'agnează. Adunarea generală ce s'a ținut cu câteva săptămâni mai înainte poliția a dizolvato, înainte ca membri să se fi pronunțat asupra noului comitet propus de conchermatori, pe motiv că în noul comitet figurează membri, cari nu sunt de naționalitate română. Cu toate protestările membrilor și a delegatului dela centru poliția s'a amestecat în atacerile interne ale secțiunei partidului socialist. La Consfătuirea de Duminecă s'au constituit în mod provizoriu Comitetul compus din următorii membri:

Tov. Vasile Budoiu președinte, Ioan Șelkeley secretar, George Balomiri casier, Dumitru Lupu, Nicolae Popelca, George Sirbu și Albert König membri în comitet. Iar Tov. Ioan Crăciun și Ludovic Benkő controlori.

Acest comitet va funcționa în mod provizoriu până la cea mai apropiată adunare generală când îl va înțări sau realege. Comitetul provizoriu va lucra pentru reorganizarea urgentă a secțiunei, pentru pregătirea alegerilor, pentru formarea unei biblioteci și pentru răspândirea foilor socialiste.

Poșta Administrației.

Tov. cari primesc ziarul dela grupă ori Sindicat și separat prin poștă, sunt rugați a nu scrie prin o carte poștală ca primește foaia și dela grupă. — A. Codiu, Istvánășpuszta. În luna Ian. am primit 10 cor. dela tov. Borcuța, dar nu știm dacă aceea sumă n'a fost trimisă prin d-voastră? — Tov. din Zernești. Am făcut reclama la poștă pentru ziare, dacă nu primiți să ne scrieți, Salutări. — V. Br. Banii când vor sosi se va publica odată cu a celorlalți donatori. — I. Rudea, Zernești. Scrieți-ne pentru ce trimiteți bani? — Tov. din Baros, cari trimite ziarul să ne scrie și să achite restanța fiecare câte 6 cor.

Redactor responsabil: IOSIF JUMANCA

Editor: TIRON ALBANI

Proprietatea Partidului Socialist din Ardeal și Banat.

Centurat de: Căp. Boiu.

De arendat.

Crâșma comunală din Poplaca se arăndează pe timp de 3 ani pe calea Licitațiunii în ziua de 12 Octombrie a. c. 3 ore p. m. în localul primăriei. Prețul strigăre 2000 cor.

Poplaca, la 27 Septembrie 1919.

1-3 Primăria comunală.

Dentistul Munteanu

28-28 Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 28

Consultații: orele 8-12 și 2-5.

Tipări tipograful W. KRAFT, Sibiu, Str. Orosului 10.